

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felolós szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A kereskedelemügyi miniszter költségvetése.

Irta: Pulszky Ferencz.

Budapest, 1892. nov. 2.

Lukács Béla kereskedelemügyi miniszternek első költségvetése az imént tárgyalatott s lett szakértői vizsgálat alá véve a pénzügyi bizottságban. Egy jelentékeny miniszter utódának tudva lévölég mindig nehéz állása van. Az előddel való összehasonlítás folyton feltolakodik önkénytelen s az elődnek lángelméjű alkotásai a talentumnak természetesen nagyobb mértékét követelik meg az utódban, mint a korábbi miniszterek közönséges chablone-jánál. Baross érezte, hogy Magyarország mint földművelő állam mindig szerény marad, ezért tette feladatává az ipar előmozdítását és a kereskedelem által a szomszéd déli földművelő államoknak az ipari államoktól távoleső piacainak megnyerését. Tekintetét ezért irányozta a Balkán félszigetre, de déli Olaszországra is.

Az archimedesi emeltyűt, hogy az előtte még lomha tömeget megmozdítsa és életre költse, mindenekelőtt a forgalmi ügyben és a tarifapolitikában kereste. Már akkor, mikor pénzügyibajaink békókat raktak a

miniszter kezeire, megragadta a még egyetlen államban sem tervezett s annál kevésbé fogatosított eszmét, hogy az ország összes vasutait államosítja és a geniális szabású zónatarifa által a kereskedelmet a helyes utra vezeti, míg ugyanakkor az államosított vonalaknak új táplálék adatik a vasutak által a helyi érdekeknek nyújtott kedvezmény által. Merész kísérlet volt, de sikerült egész kiterjedésében. A legközelebbi feladat a folyamhajózási akadályok elhárítása volt az al-Dunán, amelyeket eléggé jelemez „Vaskapu“ nevük.

A berlini congressus európai concertje a magyar államnak adta ezt a nehéz megbízatást, de az egész világ kétkedett, hogy Magyarország meg tudja felelni egy ilyen feladatnak. Baross azonban nem ijedt vissza, hanem bátran neki vágott e kérdés megoldásának. — Egyidejűleg átalakított Fiume egy nagy kikötővárossá és a fiume-anconai vonal által új összekötő ut nyitott meg közép Oroszországgal. A balkánfélszigeti államok kereskedelmi szükségletei tanulmányoztattak, Budapesten fel állítottatott a kereskedelmi muzeum, ez fiókokat nyitott délen, az iparosok és kapitálisták figyelme arra tereltetett, hogy e szükségleteknek eleget tegyenek.

Allami kedvezmények lehetővé tették ipari vállalatok felállítását, hogy előkészítsék az ámenetet a tisztán földművelő államtól egy iparállamhoz. E mellett természetesen kiterjesztetett a posta ügy, postakörékpénztárak állítottak, állami gépgyárak alapítottak s figyelem fordított rá, hogy szükségleteink a lehetőséghez képest a saját iparunk által fedeztessenek.

Rövid vonásokban ezek voltak Baross nagy eszméi, akit munkája közben ragadt el tőlünk a halál és amelyek hagyaték képpen Lukács Bélára szálltak át kivitel végett.

Az ő feladata kevésbé fényes, de nem kevésbé nehéz, mint elődeé, mert majdnem minden, amit ez kezdett, befejezetlen maradt és utódának teljes tevékenységét és folytonos számítását követeli, aki mint szerény, de tetterős segéd és munkatárs már évek óta ismerte a miniszter eszméit s iparkodott azoknak biztosítani a sikert.

Ő ismeri a feladatokat, melyeknek valósitása most az ő kezeire vannak bízva, ismeri őket tüzetesen, és minden tekintetben az az ember ő, aki véghez viszi és alaposan s lelkiismeretesen jóvá teszi ama hibákat, melyeket nagy alkotások kedvezményezése körül a kivitelben soha

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A bredowi Bredow ur nadrágja

— Beszély. —

[Römer Albin után átdolgozta:]

ifj. Móricz Pál.

(Folytatás.)

— Jó reggelt! köszöntött be.
— Jó reggelt! fogadta Simmern.
— Itt lakik a Bredow ur?
— Itt bizony lelkem, mit akar vele?
— A nadrágjáért jöttem.
— Miért? a nadrágjáért?
Simmern hangos kacajra fakadt.
— Talán szabó az urad?
— Szabó? Nem biz a! Hanem bakter!
— De hát akkor mit akartok a nadrággal?
— Mink? . . . Semmit!
— Ugy? . . . Hát ki?
— A Wallbeck kisasszony, a nagyságos asszony maga.
— Ah ugy, akkor hát te halmrodei menyecske vagy?
— Igen!
— A küldöncz asszony?
— Igen!
— És a Wallbeck kisasszony csakugyan ide küldött?

A fiatal paraszt menyecske egy ideig habozva tekintett reá.

— Azt hiszem igen! felelt aztán. Hiszen fel van írva ide a czédulára is, hogy el ne felejtsem! Ide ni a hátára!

— Nem valami könyvkereskedésbe küldte?
— Könyvkereskedésbe? kaczagott tele szájjal az asszony. Hisz ott nem árulnak nadrágot.

— Az igaz! erősítette kaczagva Simmern.
— No akkor mindjárt bepakolom a nadrágot! szólott, aztán a kerevetről felállva. De vajjon mit akarhat a kisasszony vele?

— Már magam is törtem rajta a fejemet, válaszolt az asszony tudákos arczczal. Az ilyen nagy uri dámák mind szeszélyesek. Vagy lehet, az ur unokatestvére a kisasszonynak, azért akarja megfoltozni?

— Engemet?
— Isten ments. A nadrágot.
— Ah ugy. No az lehet. Akkor majd ki keresem a legrosszabbikat.

Átment a másik szobába, majd idő mulva könnyű csomagocskával tért vissza.

— Itt van. Köszöntetem a szép kisasszonyt!

Az asszony gyanakodva nézegette a kis pakkocskát.

— A nadrág ez? kérde.
— Igen! És mi bajod vele?

— No akkor csak aféle uszó nadrágocska lehet.

— Nem, nem; az igazi ex.

— Ugy jó! . . . Itt a pénz is.

— Micsoda pénz?

— A mit a kisasszonytól kaptam.

— A nadrágra?

— Azt nem tudom.

— De hát mi másra?

— Azt már az ur jobban tudja! Az én emberem is volt a katonáéknál. Azt mondta a tiszturakat még a Dárius király sem győzné meg pénzzel.

— Biz' a való lehet. De most az egyszer mégis csak kerül egy-két garasunk. — Azért is most csak vedd vissza a pénzedet.

— Nekem azis mindegy, mondta az asszony. Én elvihetem.

— Valóban? kérdezte Simmern egész komolyan, még egy ezüst tallért ajándékozván neki az utra. Az asszony fejét rázva dugta el a pénzt, s még az ajtón kívül is hálálkodva tipegette a lépcsőkön.

— Csak tudhatnám, mit kaczagott az a tacsó oly rémségesen? morogta magában.

Bredow hadnagy körülbelöl csak két óra mulva tért meg a gyakorló térről, még pedig meglehetősen rossz hangulatban. Simmern lehetőleg komoly arczczal fogadta. Az asztalon egész tömeg kisebb-nagyobb könyv hevert.

sem lehet elkerülni s melyeket az ellenzék kritikája kárörvendve fedezett fel!

Még a híres Broadwood legremekebb pianója is el lesz idővel hangolva, még ha oly mester hangversenyhez is rajta, mint Liszt volt. A lelkiismeretes zongorahangoló hálátlan szerepe, akit a közönség rendesen ignorál. Most Lukács Béla miniszterre esik, aki különben már első fellépésekor a pénzügyi bizottságban képes volt, még az ellenzéki bizottsági tagok rokonszenvét is megnyerni. Még vagyunk győződve, hogy nem fogja elveszteni.

Belföld.

Magyarország jövedelme Annak idején hirt adott lapunk a pénzügyminiszternek a jövedelmi adó reformálására vonatkozó terveiről s az előmunkálatok megindulásától. Az adóreformhoz föltétlenül szükségesnek mutatkozott egy oly, még hiányzó pontos statisztika beszerzése, amely Magyarország összes lakosainak jövedelméről számot ad. Ezt a statisztikát az egész országban községenként, aztán adóhivatali, majd pénzügyigazgatósági kerületenként kellett elkészíteni. Bizony nagy munka volt. De amint értesülünk, Magyarország jövedelmi statisztikája immár készen van, ámbár még csak részben. Az anyag és a különfeleség akkora nagy, hogy az összegezés a pénzügyminiszteriumban több hónapot fog igényelni. Ezután várhatjuk csak Wekerle pénzügyminiszternek a valuta-rendezésére korszakalkotó munkájához, a második nagy munkának, az adózási rendszernek teljes reformját, a jog, igazság, méltányosság és megváltozott viszonyok által megkövetelt módon. Kétségtelen, hogy e célból több törvényjavaslat fog a ház asztalára kerülni.

Ki lesz Irányi utódja? A függetlenségi párt a nagynevű halottjában vezérét és pártelnökét is siratja. Egy párttól nagyon termé-

sztesen már a gyász napjaiban sem lehet rossz néven venni, ha tagjai közt megindult az eszmecsere, ki legyen utódja a pártban Irányinak. Vezérül, így mint ez hallgatag is, de sokszor nyíltan is Irányi volt elismerve, most úgy látni senkit sem fognak sem hallgatag, sem nyíltan elismerni, mert a személyes rokon- és ellenszenv itt is nagy szerepet játszik. A pártklub elnökségére azonban nagy pártja van Helfy Ignácznak. A fiatalok azonban Justh Gyulát, az eddigi alelnököt akarják. Az kétségtelen, hogy jelenleg a pártnak nincs oly multu tagja, kit még az ös-zes vidéki függetlenségi pártívek is készséggel és lelkesedéssel ismernének el vezérül, mint minő Irányi volt. Eppen ezért lesz nehéz helyét — betölteni. Nincs kizárva, hogy Irányi halála — illetve az elnöki szék betöltése — némi bomlást fog előidézni a függetlenségi párt klubban.

Országgyűlés.

Nov. 3.

A képviselőház ma eszűndes ülést tartott. Az Irányi Dániel elhunyt föltötti gyász és részvét kifejezése volt az első ülés tárgya. Bánffy Dezső báró elnök meleg hangon tette meg előterjesztéseit a ház részvétnyilvánításának módozataira nézve s azután az egyes pártok részéről Eötvös Károly, Bokros Elek, Apponyi Albert gróf és Ugron Gábor parentáltak el Irányit.

Ezután Matuska Péter szakszerű és beható előadása mellett a tényleges birtokos tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvbe bejegyzéséről és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. — Teleszky István államtitkár nagy figyelemmel hallgatott beszéd kíséretében új szakaszokat javasolt, amelyek Szilágy Dezső igazságügyminiszter hozzájárulásával az igazságügyi bizottsághoz utasítottak. Hollo Lajos főszóalására az igazságügyminiszter megadta a kívánt fölvilágosításokat.

A fogház- és elzárás-büntetés végrehajtása és a pénzbüntetések befolyó összegek

felhasználásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják le ezután Mandel Pál tárgyalagos és beható referálása mellett. Wlassits Gyula egy módosítványt nyújtott be, melyet Szilágy Dezső miniszter hozzájárulásával elfogadtak. Wlassits első ízben szólalt föl a házban s már is igen kiváló szónoknak bizonyult; benne a parlament minden tekintetben kiváló erőt nyert.

Végül Perczel Dezső referálta a törvényhatóságokról szóló 1886-ik évi t. cz. némely rendelkezései végrehajtásának függőben tartásáról szóló törvényjavaslatot.

Az ülés végén Horánszky a ház munkarendjéről kért felvilágosítást, mit Szapáry Gyula gróf miniszterelnök készséggel rögtön megadott. Első sorban ugyanis szükség van a most tárgyalás alatt lévő apróbb javaslatok végleges elintézésére, azután a Vaskapu-törvényjavaslat letárgyalására, továbbá arra, hogy a pénzügyi bizottság a budgetet és az indemnitást letárgyalhassa: végül megemlítette a miniszterelnök, hogy az ülészeket is legköze ebbé kell rendezni. Arra a kérdésre, hogy a tisztviselői kéréseket szabályzó törvényjavaslat a budget fölött tárgyalassék, megjegyezte hogy ez nem elegendő miután még a pénzügyi bizottság sem tárgyalta le azt a törvényjavaslatot.

Nemzeti kultúra és áldozatkészség.

(—y.) Napjaink nem egy lehangoló és kedvezőtlen jelensége között valósággal örvendtes és felemelő mozzanatoknak kell jelezni azt a tenet, hogy 1890—1891-iki tanévben kisdnevelési és népoktatási célokra a társadalom különböző tényezői mintegy négyszázezer forintot áldoztak, adományoztak és adakoztak össze — azon összegeken kívül, melyeket az állam és a törvény által elismert többi iskolafenntartó tényezők ugyanezeken, ugyanezen célokra fordítottak.

Dicséret és dicsőség azoknak, kik vitális közmívelődési érdekeinkért így érezni és ál-

— Nos kedves Bredow, ha úgy akarja, kétkedett a kópé, úgy végre komolyan hezzá foghatunk a tanuláshoz. Itt felül van Schiller, azután több könyv Goethé-től, aztán Lessinget sem mellőzhetjük egészen. Ez a négy vaskos könyv itt irodalmi történeti mű, de azért evvel is majd csak elkészülünk. Ezt a könyvet egy bizonyos Kurtz irta, talán azért nyult el olyan hosszúra. . .

— Jól van! mondta Bredow, ki nem kis borzalommal tekintett eme nyomtatott bölcsebségekre. De mindazáltal elébb átöltözöm.

Néhány perc múlva már a másik szobában kiabált, hangja reszketett a haragtól.

— Frigyes! kiáltotta hevesen.

— Parancs hadnagy ur! kiáltott a ficzkó az ajtón bepattanva.

— Te számár, mit kotorászszálma reggel a ruhás-szekerényemben?

— Bocsnát hadnagy ur, de én nem —

— Mit? Még feleselni is? — Három nap kurtavas te — te tunya ficzkó!

— Parancsára hadnagy ur!

— Hallja Bredow, a szekrényében én kotorászom! kiáltott be a másik szobából Simmern. Majd el is feleltem mondani.

— Ugy. . . Szerencsés vagy fiam. — Köszönd a kapitány urnak, hogy megmenekültél; kimehetsz.

— Parancsára hadnagy ur!

A legény kiment ismét.

— Csodálatos történet volt biz az! — kezdte a szót Simmern. Alig várom, hogy megmagyarazza kedves Bredowom?

— Mit?

— Nos hát a küldönczasszony történetét — Mi — micsoda küldöncz asszony?

— Na, aki Halmrode-ből jött.

— Nem értem Simmern!

— Tebát ma reggel, alighogy elment jött

Halmrode-ből egy asszony, ki ön után kérdészködött!

— Utánam?

— Igen.

— S mit akart?

— Épp ez a legérdekesebb: — a nadrágját!

— A nadrágomat?

— A nadrágját!

— Már ismét tréfál?!

— Nem, nem kedves barátom — a nadrágját!

— És, és?

— És én csakugyan be is pakoltam egyet.

— Lehetetlen! De hát kinek?

— Kinek? Ugyan már ne áltasson, mintha nem tudná!

— Fogalmam sincs róla!

— Tehát nem akarja elárulni. Biz én magam sem vagyok egész tisztában, hogy mit is akarhat avval a kisasszony! Gondoltam valami álarcos tréfa, vagy valami ehhez hasonló. . .

— Ember, ne kinozzon! micsoda kisasszonyról beszél itt?

— Istenem, hát a Wallbeck kisasszonyról.

A hadnagy mint valami sólyom rohant be az ajtón. És bár nem volt még teljesen fölöltözve, mégis, mintegy ész nélkül futkosott fel s alá a szobában.

— Lehetetlen! Lehetetlen! kiabálta. Csak bolondá akar tenni!

— Hogy gondol olyat?

— Azt a hét csillagát neki, hát csakugyan oda adta a nadrágot?

— Természetesen, hogy oda. Mivel az asszony nagyon erősködött rajta, hát kikerestem egyet, s oda adtam neki!

— Hát nem gondolta fel, micsoda illetlen ség micsoda gorboság az?

— Ó biz én gondoltam arra is. De aztán

mgéis csak oda okosodtam ki, hogy ez valami előre megbeszélit dolog lehet. Gondoltam, talán a régi, ősi szarvasbőr nadrágot akarta neki megmutatni, s ép azért nem akartam a jó tréfát elrontani.

— Szent Nepomuk ezt gondolta?

— Igen! . . . De mikor a nadrág árát is kiakartam fizetni, mindjárt tudtam, hogy más nadrágról lehet szó!

— Fizetni?

— Igen! Tíz márkát akart érte adni.

— De talán azt mégsem vette el?

— Nem. Először ugyan elakartam fogadni.

De aztán gondoltam, hogy talán a nadrág többet is érhet, ép azért az árát alkalmilag maga is elhozhatja.

— Óh maga emberi testet öltött ördög! Hogy nagyképködhetik így mintha az égtisztább angya a volna? Hát nem gondolta fel, hogy a Wallbeck kisasszony az Alexis regényét óhajtott, ép azután küldte be az asszonyt valami könyvkereskedésbe? Mert más-különböben pénzt nem adott volna neki!

Most a kapitány öklével megbökte homlokát.

— Most már kezdem érteni a dolog Bredow. Biz az lehet. Pedig én az asszonytól még meg is kértem, hogy valyon nem valami könyvkereskedésbe küldték e?

— Es aztán?

— Azt mondta, hogy a könyvkereskedésben csak nem árulnak nadrágot! . . .

Hogy is nem gondoltam a kegyed öcsére? De hát már késő után a kópönyeg.

Bredow ekközben teljesen reegdbbe hozta öltözékét. S hamar arcczal állt meg a kapitány előtt.

— Most utána vágtatok annak a küldöncz asszonynak! mondta.

Talán el-rem meg.

De ha mégis a szerencsétlenség megtör-

dozni tudnak; így érezni és áldozni elég nemesek és hazafiások!

Nyomokat hagynak ez áldozatok a nemzet életében, mert azon nevelési és közoktatási intézmények istápolására vannak szánva, melyek hivatják az ifjúságot a legzsengőbb gyermek-kortól kezdve a valláserkölcsei érdekek megóvása mellett művelté, de egyuttal hazafiassá is nevelni.

Hej, ha a társadalom legalább az újabb alkotmányos korszak kezdete óta évenként ilyen áldozatkésznek tanusította volna magát kulturintézményeinek felkarolásában!

Hol lennénk manapmagyarság dolgában?

De még így sem késő. Az eddigi eszközökkel is az 1867 előtti időkhöz képest hasonlóan előhaladást tettünk minden téren, minden irányban.

És még többet fogunk haladni a nemzeti tömörülés tekintetében még sokkal inkább megizmosodni, ha a most örömmel jelzett társadalmi áldozatkésztség a jövőben nem csökken.

Azon ezél pedig, mely felé mi különös előszeretettel látunk irányulni a magyar társadalmi élet minden faktorának áldozatkésztségét: az a kisdedovási ügye. Mert nem szorul magyarázatra, hogy nincs ország, melyben a kisdedovási ügyének akkora állami és nemzeti fontossága volna, mint Magyarországon. Azért ezt az ügyet teljes erővel felkarolni, ezt a tért teljesen kihasználni kellene, még pedig mielőbb.

Az eddigi tények és tapasztalatok fel is jogosítanak a biztos reményre, hogy az immár életbe lépett kisdedovási törvénynek, melynek humanistikus céljai mellett határozott nemzeti tendenciái is félreismerhetetlenek, áldásos hatása alatt az eddigi arányokat messze túl haladva hatalmas lendületet vőnd és ebből kiveendik a maguk részét ama társadalmi tényezők is, kiket a törvény erre különben nem kötelez.

Irodalom

„Élet.“ Az idei 19-ik szám tartalma: „A szocializmusról“, egy a lapban megjelent tanulmány néhány gondolatának tovább fűzése Pál Ágosty Lajostól; egy cikk „Három ünne-

pélyről“, a brassói vándorgyűlésről, jobban mondva az ottani magyar-szász testvériesülésről, Drohobeczky körösi püspök székfoglalójáról és a győri Kisfaludy-ünnepéről; meg egy a „Czár és a gondolatolvasás“ czímmel. A többi közlemény szépirodalmi. Zoltán Vilmos Horác, ifj. Reményi Ede Anakreon egy versét ültették át, Vértesi Gyula „Egy szép asszonyhoz“ ir költeményt. — Eredeti beszélyt Munkácsy Kálmántól, fordítottat gróf Tolsztoj Leóól találunk a füzetben, továbbá az ötödik folytatást Ibsen „Négyülölő“-jéből. Könyvismertetések, közgazdasági és társadalmi apróságok bő sorozata van még a füzetben.

A „Képes Családi Lapok“ legutóbbi száma érdekes tartalommal jelent meg. Tartalmából kiemeljük a következőket: Rudnyánszky Gyula: Levelek egy szép asszonyhoz czimű csevegését, Kenéz Csátár: „Idegenben“ czimű versét, Vértesi Gyula: „Pajkos dalok“, ifj. Moricz Pál: Modern Ezsau, Dombay Hugó: „Zomoskó“, Csorbák Ákos: „Vaskapuról“ czimű dolgozatait.

A reklám áldozatai

„Sok az eszkimó és kevés a foka“ — ezzel lehetne leginkább jellemezni a mai világot. Sok az éhes ember nem igen válogatós a kenyérszerzés módjaiban. Össze-összeütközik a törvény valamelyik §-ával s aztán utóéri a büntetés. Ezek a szerencsétlenek kevésbé veszedelmesek a társadalomra nézve, mert a törvény hamar rájuk teszi a kezét.

Sokkal veszedelmesebbek azok, kiket az éhség nem foszt meg furfangos észjárásuktól és tojástánczot járva a §§-sok között, a törvény kijátszásával nyulnak belé a jóhiszemű közönség zsebébe.

Az ember nem is gondolná, hogy a szédelgésnek hányféle nemét és formáját találják ki manapság és használják fel a közönség kifosztogatására. E szédelgők között nem utolsó

helyet foglalnak el azok, kik első sorban a sajtó által nyújtott reklám segítségével annál kényelmesebben fosztogathassanak.

A ki figyelemmel kísérte a lapok hirdetési rovatát, főképp az apró hirdetéseket, annak bizonyára fejtűntek azok a nyomda-tesztből készült csalétkék, melyek csak arra való, hogy egy-egy ügyesebb szédelgő hálójába segítsék a jóhiszemű közönséget.

Ime csak találomra mutatunk be két mintát a fővárosi lapok apró hirdetéseinek balekfogó virágaiból:

Figyelemreméltó felhívás. Főurak, nagy uradalmak birtokosai, kiknek vagy a kezelés helytelensége, vagy tökéhiány, vagy tulterheltség folytán, birtokuk kellő jövedelmét nem hajt, legelőnyösebben megíthatnak visszas helyzetükön. A birtok igazgatása, kezelése elvállaltatik, beruházás 100—300 ezer forintig sőt feljebb is eszközöltetik. stb. stb.

1000 forint egész 5000 frtnyi

takarék betétek felett rendelkező egyének, kik pénzüket 15 és 20% kamattal óhajtanák értékesíteni, jelentkezzenek „Nem névtelen“ jelige alatt Budapest, főposta restanté.

Tehát az egyik apróhírde és névtelenjei felhívják a földbirtokos osztályt, hogy ök a keveset jövedelmező birtokok kezelését elvállalják; ígérnek száz és százezernyi beruházást és temérdek jövedelmet. Tán felesleges is említeni, hogy mi módon fogják ezek elkezdeni a lépemenők vagyonát és a jóhiszemű közönség e kizsákmányolása történik a sajtó segítségével.

A másik apróhírde, mit mutatába közlünk, még arczátlanabb módon kísérli meg a sajtó által segített zsebmetszést.

A legczinikusabb módon szólítja fel azokat, kiknek takerékpénztárakban pénzüik van, hogy szedjék ki onnan és veszítsék el náluk, mert ök 15—20 százalék kamatot ígérnek. Mondjuk-e el azt is, hogy rendszerint a nagy kamat reményében elveszti a tőkét.

Nagy tévedésben van az, ki nem hiszi el, hogy az ilyen szélhámos reklámnak nem akad mindig egy csomó áldozata. És az ilyen zsebvágó üzérkedés mégis a legelőkelőbb lapok hirdetési rovata segítségével ország-világ színe előtt zavartalanul foly és szedi áldozatait folytonosan.

ténne, akkor — akkor egyikünknek pusztulni kell.

— A teremfáját, mondta Szimmern a legeggyübb arcot vágva, ez hát a hála a jószívűségért és igaz barátságért, köszönöm!

Öt percz mulva már lovon ült a hadnagy.

S vágatott kifelé a Halmrode-i uton. A jámbor glössingeni polgárok rémülten nyitották, ki ablakaikat mivel azt hitték, hogy a fiatal-huszár tiszt lova megvadult. De mikor látták, hogy a vad lovaglás szándékos, rosszalólag rázogatták fejüket. De biz Bredow nem igen sokat törődött velük, sem aggályaikkal, sem rossz-szaiásukkal. Minden gondolatja csak nemes ki-mondhatatlanja körül forgott. És bizonyára semmi árt sem sajnált volna azért, csakhogy azt visszakaphassa előbb mintsem az szive-hölgyének keze közé került volna.

Nem sok ideig lovagolhatott, már is egy vén asszony bukkant fel előtte. Kosár volt a hátán, s Halmrode felé igyekezett.

Hohó, bizonyára ez lesz! Már előre örvendett, még pedig el sem érte. Egy kettő, három, — már mellette volt.

— Maga az a küldöncz asszony?

— Igenis tiszt ur!

— Akkor csak hamar ide a nadrággommal!

Az öreg ámulva tekintett reá és kaczagott.

— A nadrágját?

— Igen, igen a nadrágot, ha mondom.

Csak ide vele!

— Nálam ugyan nincs semmiféle nadrág.

— Ostoba kofa! sikoltott Bredow hadnagy vadul. Hamar adsza ide vagy...!

— De hisz kedves ur nálam ugyan nincs a nadrágja.

Hanem nagyon pórul járt az öreg, mert a hadnagy minden hosszabb készülődés nélkül kardjával ketté csapta a hátikosár kötőlekeit. E merénylet eredménye egész meglepő volt.

A földre fordult kosárból két tyuk röpült ki, hangos kotyogással tipegve a szabad mezőség irányába.

— A tyukjaim, a tyukjaim! siránkozott a szegény öreg, ki mindenképpen elakarta fogni a tyukokat. De a hadnagy kimélet enül, mint valami inquisitor tartotta vissza kosarával együtt. Hanem a kutatás eredmény nélküli volt. Több káposztafejen, néhány vajás bögrén kívül még csak egy nagyobb, igen gyanus kiállítású csomag volt a kosárba. A csomagban érett, erős szagu, hatalmas kerek sajt volt pakolva.

De asszony! Mondd! Hová dugtad a nadrágot? fagatta a megrökönyödött öreget.

— Kegyelmes generalis ur! vinnyogott, az Isten ugyse nem láttam a nadrágját!

— Hát nem te voltál ma reggel a lakásomon?

— Nem, nem drága jó nagyságos uram.

— De hisz mégis te vagy a Wallbeck kisasszony küldöncze kit beküldött a városba?

— Nem, nem nagyságos uram, bizonyára valaki más lehet. Mivel én nem Halmrode-ből, de Kartenbergből jövök.

— A bolond fejedet! Hát miért nem mondtad ezt már előbb?

— Jaj a tyukjaim, jaj a tyukjaim! siránkozott az tovább.

A hadnagy zsebébe nyult, s tallért dobott oda neki, s mielőtt az asszony magához tért volna, már messze vágatott tüzes lóvával.

Azonban a szerencse nem igen volt vele; mert az egész poros uton nem találkozott néhány paraszton kívül mással óvatosan lovagolt a nemesi udvar közelébe. Semmi esetre sem akart bemenni. Csupán valami udvarbeli cseléd-del szeretett volna beszélni. Hogy valyon az a boldogtalan küldöncz asszony visszatért-e már? Sokáig várakozott. Végre könnyed léptek közeledtek a rejtek vége felé. És hirtelen Wallbeck kisasszony állt előtte.

— Mily kellemes meglepetés! Örvendezett a kicsi. Ily korán ily kellemes látogatás! De hát miért nem lovagolt be az udvarba? Jöjjön! Szálljon le!

A szegény hadnagy fülig pirult. Ily utálatos zavarban még soha sem volt. Még akkor sem mikor a kapitánya, a katonai iskolából, az ugynevezett „cousine“-jával meglepte.

— Bocsánat kedves kisasszony, dadogott, szolgál atban lovagoltam ki... nincs egy percznyi időm se... vissza kell mennem...

— Az már igazán bosszantó volna, jegyezte meg a csinos kisasszony. De legalább egy kis frissítőt mégis csak elfogad tőlem? Kérem, jöjjön tehát, jöjjön csak be! De ni, ott lovagol a barátja is, a kapitány, ott a falu felől az országúton!

A legnagyobb ellenségem! szólott komoran Bredow ur, sötét lesújtó tekintet vetve az érkező felé.

— Mily haragos! kaczagott a kisasszony. Mintha legalább is gyakorlaton volnának.

— No Bredow, kiáltott jó kedvűen Szimmern, mintha semmitem történt volna, hát elcsipte?

Bredow vállat vonva hallgatott.

— De hát kit? kérte kíváncsian a kisasszony.

— Katonai titok! felelt Szimmern, újat a szájára téve.

— Akkor nem kutatok tovább. De most kérem Bredow ur, kérlek Pál! S gyöngéd kezecskéivel oly hívólag intett, hogy e néma hívásnak még Bredow sem állhatott ellen. Belovagolt az udvarba s leszállt. A szolgától, ki lovát átvette, megtudta, hogy a küldöncz asszony még nem érkezett meg, de minden pillanatra várják. Melyik uton jöhet? kérte. Nem az országúton, hanem valami mellékösvényen, melyet ugysem talált volna meg. Ép azért megadta magát sorsának s belépett az urilakba.

Bizony rég itt az ideje, hogy a reklám szédelgő tulcsapongásai visszaszorítsanak. És Őt kell hozni már a büre is, mely a szédelgő reklám segítségével a jóhiszemű és naiv közönséget kizsebeli.

Napi hírek.

— **A debreczeni polgármester üdvözlése a fiúmei polgármesterhez.** Ciotta János fiúmei polgármestert husz éves polgármesterségének jubileumán táviratban üdvözölte tegnap reggel Debreczen sz. kir. város polgármestere is Simonffy Imre, nem felejtethvén el azt a rendkívül szíves, lelkesült fogadtatást, a melyben 1882-ben részesítette a fiúmei tanács és lakosság Fiume-Trieszt-Velencez meglekintésére utazott 260 debreczenit. Zászlóerdő borította akkor a szép Fiumét, tiszteletére a debreczeni kirándulóknak; még a kikötőben horgonyzó hajók is lobogó diszt öltöttek. Az érkező debreczenieket óriási közönség, élén a polgármesterrel és tanácsossal, zeneszóval fogadta. A 70 debreczeni nő mindenikének virágbokrétaival kedveskedtek a fiúmeiek. A vendéglátás szívesége, figyelmesége meglepte a kirándulókat. S ebben legelől járt Ciotta polgármester, a kihez Simonffy Imre tegnap következő üdvözlő táviratot küldötte.

„Ciotta János polgármesternek Fiume Debreczen város számos lakosa, nők, férfiak, kiket vezetésed alatt Fiume 1882. évben kiváló szíveséggel fogadott, jubileumod alkalmából velem együtt szívből üdvözölnek.

Kedves városodban, hazánk végvidékén légy még sokáig a magyar nemzet erős védőszóla, a magyar és olasz nemzet közötti igaz rokonszenv s állandó barátság előmozdítója.

Simonffy Imre

királyi tanácsos, polgármester.

— **Irányi Dániel** holttestét este 8 órakor viszik át a debreczeni állomáson. A közönség nagy számban zarándokol ki a vasúthoz, hogy a jellemzilárd férfinak a végtiszességet megadja. Testületileg vonul ki a vasúthoz a debreczeni függetlenségi párt és a főiskola ifjusága. A függetlenségi párt, valamint az ifjuság korszorut helyez Irányi ravatalára. A párt nevében dr. Bakonyi Samu, a főiskolai ifjuság nevében pedig Jánosy Zoltán fog beszédet tartani.

— **Színház.** A kardaloknok estéje volt tegnap: a Szni tanodát adták, melyben b3, vagyis inkább szük alkalmuk van a kardaloknoknek bemutatni — trikójokat. A főbb szereplők közül ki kell emelnünk Margó Céliát, a ki Tambourine szerepét élénkséggel játszta, szépen énekelt. többek közt a „Trarara boondee ay-it is, melyet az egész személyzet együtt énekelt vele. Az angol nóta tegnap sem tévesztette el hatását. Mellette kitüntek: Rónaszéky, Balassa, Fenyvessy, Czakó, Locsarekné józú alakítást mutatott be.

— **A katonai ellenőrzési szemle** ugy a közös hadsereg, mint a honvédség részéről tegnap tartatott meg, mivel a miniszteri rendelet, mely az ellenőrzési szemléket betiltja, csak Bécsre és Budapestre vonatkozik. A tisztek ugynevezett „Haupt rapport“-ja a városházán volt, a hol Mayer 39. gyalogezredbeli ezredes fogadta a tiszteket kihallgatáson s közölte velök a legutóbbi rendeleteket. A kihallgatás katonai pontossággal történt s a kik pár perczel késtek, már az utó ellenőrzésre utasítottak.

— **Katona József emlékezete.** Katona József halálának évfordulóján, illetve annak előestéjén, csütörtökön a debreczeni szintársulat „Bánk-Bán“-t fogja előadni.

— **Dalestély.** A kereskedő ifjak dalköre holnap estve tartja meg a zártkörű dalestélyét a „Margit“ fürdő disztermében. A már több oldalról érdekelt, estvély Rác Károly zenekara

mellett igen sikerültnek ígérkezik. A derék fiatal dalárda mindent elkövet, hogy a közönségnek igen élvezetes estélyt szerezzen ez alkalommal is. Az estély kezdete 9 órakor.

— **Fertőtlenített ruhák.** A főkapitány nagy gondot fordít arra, hogy a Németország területéről érkezett ruhaneműek a debreczeni állomáson át ne csempésztessenek, melyek esetleg széthurcolnák a kolera baczilusokat. Ilyen ruhaneműek érkeztek Kabára Silbermannének Drezdából, M.-Szigetre Ferjung Vilmosnak Kölnből. A főkapitány táviratilag fordult a belügyminiszterhez, megkérdezte, mit csináljon e ruhákkal. A miniszter szintén táviratilag felelte, hogy a ruhákat fertőtleníteni kell, de úgy, hogy tönkre ne menjenek s aztán továbbítani kell azokat.

— **Bölcsészeti fakultás Debreczenben.** Kiss Áron püspök és Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző ma küldötték meg a zsinat egyetemi bizottsága tagjaihoz azt a terjedelmes jelentést, amelyben történelmi bevezetését adják 1874-től kezdve napjainkig a „Magyar protestáns egyetem“, „Önálló bölcsészeti fakultás“, „Tanárképezde“ felállítására irányult mozgalomnak; kifejtik, hogy, mit tehet a debreczeni főiskola az egész magyar reformatus világot átható eme nagy cél érdekében; tervezetét adják a bölcsészeti fakultással és tanár képezdével bővítendő debreczeni főiskola évi szükségletének és fedezetének. — Továbbá nagy lelki örömmel hozza tudomására ugy a tiszántúli egyházkerületi közgyűlésnek, mint az egyetemes egyháznak, azon, a főiskola eddigi történetében páratlan nemes ténny, hogy Debreczen város közönsége két jogi és két bölcsészeti tanszék fenntartására és biztosítására 200.000 frt alaptőkét felajánlott; a debreczeni ref. egyház presbiteriuma pedig egy bölcsészeti tanszékre 50.000 frt alaptőkét, vagy annak 5% kamatát biztosította. A jelentés a főiskola tanárainak fizetési szükségletét, a 12 tanerővel szervezendő bölcsészeti fakultást is beleértve, 81.890 frtban mutatja ki; e szükséglet fedezésére biztosítva van évi járadékokból és külön kezelt alapok jövedelméből 23720 frt; tanszéki alapok jövedelméből 50190 frt 54 kr. összesen 73910 frt 64 kr. A 8000 frt hiányt az egyetemes ref. egyház nagylelkű áldozatkészségétől várják. Ezen kívül 200 ezer frtnál többre menő tartalék alapokat is jelölt meg a főiskola anyagi és szellemi ügyei átvizsgálásával megbízott küldöttség, a melyeknek kamatai részint már most, részint a jövőben lesznek felhasználhatók. — A dologi kiadásokról, helyiségekről, gyűjtemények, muzeumok, könyvtár gyarapításáról a debreczeni főiskola maga fog gondoskodni. A tanárok nyugdíjazási ügye szerencsésen megoldható lesz a debreczeni tanári nyugés gyámintézettel karöltve. A jelentésnek reménysege van az iránt is, hogy nem sok idő múlva 2000 frt. alapfizetésben és 400 frt lakbérben lesz megállapítható az akadémiai tanárok fizetése, amely most a tervezetben összesen 1600—2000—2120 frt. között változik.

— **Diák kongressus Debreczenben.** A debreczeni kollégium akadémiai ifjuságának vezetői tegnap délután értekezletet tartottak a magyarországi főiskolák ifjusági kongressusa ügyében s elhatározták, hogy holnap estére gyűlést hívnak össze, amelyen az ifjuság a kongresszus összehívása felett határozzon, az időt és módokat megvitassa.

— **A balmaz-ujvárosi ev. ref. német egyház** ujonnan épült templomának ünnepélyes felavatása f. november hó 13-ik napján fog megtartatni. Ez ünnepélyre az egyház a közönséget meghívja.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó barátok, ismerősök s általában a nagyérdemű közönség, ugy a „Debreczeni Dalegylet“ igen

tisztelt tagjai is, kik felelhetetlen férjem temetésén résztvenni, s részvételök által mérhetlen bánatomat enyhíteni kegyesek voltak: fogadják ezen uton is őszinte, hálás köszönetem kifejezését. Debreczen, 1892. nov. 4-én. Özv. Bekény Ottokárné

— **Csodálatos emlékező tehetség.** Nyitgyházán van egy napszámos ember, a kinek a memóriája bámulatos. A derék férfiú ugyanis a három év óta kilutrizott számokat kívülről tudja, még pedig pontos dátumban a kihuzottak sorrendje szeriut. A minap a kíváncsiak a huzási lajstromból ellenőrizték s egyhangulag konstalták, hogy a napszámos egyszer sem tévedt. A szegény embernek aligha sokba nem került ez a tudománya.

— **Rongyraktárak kitélepitése.** A járványbizottság legutólsó üléséből felhívta a városi tanácsot, hogy a rongykereskedők raktárainak a városon kívül jelöljön ki alkalmas helyet, az ócska árusok helyeinek szabályozása végett pedig szabályrendeletet készítsen. A tanács ennek folytán véleményezésre hívta fel a rendőrfőkapitányt, a ki javaslatával már elkészült. A rendőrfőkapitány rongyraktárak helyéül a vásártéri vasuti állomáson tul, a Tóczós kert előtti térséget hozta javaslatba, a mely olyan feltételek mellett volna kiosztandó, milyenek mellett annak idejében a külvásártéri sátrak helyeit engedte át a tanács. Az ócska árusokra nézve azt mondja a főkapitány javaslata, hogy azokról a zsiároskodásokról szóló statutum már intézkedik; de különben az ipartörvény értelmében mint telepengedély alá nem tartozó üzetek a városból való kiköltözködésre nem kötelezhetők.

— **Az első magán nyaraló a Nagyerdőn.** A Nagyerdőn eddig csak a város építettett nyári lakásokat, miután ilyenek építésére a lakosság köréből, daczára az előnyös föltételeknek senki sem volt hajlandó vállalkozni. Végre tegnap jelentkezett a legelső kérelmező. Berger Jenő építész folyamodik, hogy a kijelölt telkek egyikére, saját használatára villát építhessen. A mellékelt tervrajz csinos földszintes, egy lakosztályu nyári lakot ábrázol, amely nagyon emlékeztet a Nagyerdő tövében álló szép tornyos Csanak villára. — Berger Jenő sürgősen kéri a tanács engedélyét, hogy a nyári lakot még az idén fedél alá hozhassa s kora tavasszal befejezhesse építését.

— **A debreczeni ref. egyház tanácsstermében** 1892-ik évi november hó 6-ik napján d. e. 10 órakor közgyűlést tart. Tárgy: elmaradt folyó ügyek.

— **Az új prépost-plebanus beigtatása** szokásos ünnepélyességgel és ceremóniák között f. évi november hó 20—25-dike között fog megtörténni. Ugyanekkor tér vissza ismét Debreczenbe dr. Wolafka Nándor cz. püspök, hogy itt új működési terét véglegesen elfoglalja. — Dr. Wolafka Nándor ma Furtán van, hol a préposti javadalmához tartozó birtokot veszi át. Szakszó Rezső kanonok békési főesperes valószínűleg hétfőn költözik el Debreczenből.

— **Tisztek párbaja.** Fojtin és Szepesházy hovéd főhadnagyok tegnap a Péterfiak laktanyában kardpárbajt vívtak, mely Szepesházy sujos sebesülésével végződött.

— **Kipotolt tanács végzés.** A városi tanács tegnapi ülésében azt a végzését, melylyel Leszkay András színigazgatónak felmondott, kielégítette azzal, hogy Leszkay Andrást ez által nem kívánta kizárni az új pályázatból.

— **Telefon Budapest és Debreczen között.** A Pesti Hirlap írja, hogy Budapest, Szeged, Arad és Temesvár között tervezett telefon vonalat a jövő évben fogják közhasználatnak átadni. Ez a hír azt jelenti, hogy a budapest-dereczeni-szathtárm-szigeti telefon felállítására késedelmet fog szenvedni, — talán egy évet, talán kevesebbet. Mert még Baross minisztersége alatt az a terv fogadtatott el, hogy legelőször Budapest, Szeged, Arad, Temesvár között létesítenek távbeszélő összeköttetést: és ez még 1892-ben létre is jön. A munkálatokat meg is kezdték a nyáron, de időközben félbeszakították. Másodjára a következő évben — 1893-ban —

került volna sor Debreczenre, harmadik évben pedig a budapest-miskolcz-kassai telefonra. A tervek és költségvetések mindemely irányokra nézve kidolgoztattak, sőt az 1893. évi budgetben városi és országos telefont-hálózatok, táv-irradi vonalak kiterjesztésére három millió forint előirányoztatott. — Ugy ez a körülmény, mint Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter többször tett kijelentése, mely szerint nagy nevű előde nyomdokain kíván haladni, — megnyugtat bennünket az iránt, hogy ha nem is a jövő évben, de a rá következő esztendőben kiépül a budapest-debreczen-szathmár-m-szigeti telefonvonal is, rendkívül nagy előnyére és hasznára kereskedelmünknek és másféle összeköttetéseknek.

— **Vadászata Guthon.** A guthi vadász társaság holnap és holnapután hajtóvadászatot rendez Debreczen város guthi erdőségén, főként vaddisznókra, farkasokra és rókákra. A vadászatra jelentkeztek a következő urak: Biró Kálmán alezredes. Bolla Kálmán tábornok, Buda József, Bujanovich Ágoston ny. altábornagy, Buzás Elek, Kovássy Ferenc, Kovássy Kálmán, Rösszler Richárd, Szögyény János, Szunyogh Sándor és Vecsey Imre Évi rendes közgyűlését a társaság a decemberi vadászattal egyidejűleg fogja tartani.

— **A kollegiumi fűvészkert,** mint már említettük, új kornak kezdetén áll a tiszántúli ev. ref. egyházkerület és az állam között létrejött szerződés következtében. E szerződés szerint a fűvészkert továbbra is a kollegium tulajdona marad; azonban közösen tartja fenn a kollegium és az állam, közösen használja a kir. gazdajági tanintézet. A közvetlen felügyelet egy hattagú bizottság gyakorolja, melybe mindkét fél 3—3 tagot választ; elnökét a főiskola gazdasági tanácsa nevezi ki; elnöke mos Lengyel Imre ny. törvényszéki bíró. Az állam a fenntartáshoz évente 1845. a kollegium pedig 500 frttal járul. A kollegium ezenkívül az újra való rendezésre 922 frtot előlegez, mely 4 év alatt lesz visszafizetendő. Az átalakítás terveit az új kertész, egy országos zert ismert, kiváló szakember Heykál Ede készítette, aki választmányi tagja az országos kertészeti egyesületnek és a különböző kertészeti kiállításokon mint jury tag szokott működni. Ugyanez a fejődésnek néz elébe a kollegium városkerti falkolája is, a melyben konyhakertet is rendeznek be.

— **Polgári-iskola Debreczenben műasztalos tanműhelylyel.** Az ipar- és kereskedelmi kamara múlt évi jelentéséből Eötvös Károly Lajos tanfelügyelő arról győződött meg, hogy az asztalos-
ipar Debreczenben nem áll a fejlődésnek kielégítő fokán. — Főként ez a meggyőződés érlelte meg a tanfelügyelőben azt az egészséges gondolatot, hogy mozgalmat indítson egy műasztalos tanműhelylyel kapcsolatos polgári fiúiskola felállítására érdekében. E célból kimerítően megokolt javaslatot terjesztett az ipar- és kereskedelmi kamarához, kérvén egy ilyen, — Debreczenben egyéb tekintetektől is nagyon szükséges iskola felállítását, amely nem kerül sok költségbe s tapasztalás szerint önmaga tartja fenn magát. A kamara pedig az iparoskör véleményét kérte ki, amely rövid idő múlva gyűlést tart e tárgyban, amikor a tanfelügyelő bőven fogja ösmertetni a polgári iskola céljait, felállítására módzatait. A kamara elnöke és titkára biztatólag nyilatkoztak a terv kivihetőségéről.

— **1000 frt adomány.** A Kossuth-utca szép új református templom építésének és felszerelésének százezer frt költsége tisztán valóságos hívek buzgó adakozásából jött létre. Hatvanezer frtnál többet Szombathy István és neje Veresmarthy Zsuzsanna kegyes alapítványa fedezett. A telket Debreczen város közönsége adakozásból készülték: keresztelő és urasztali edényeket, jámbor hívők ajándékozták. Sugár tornyába Kövesdi János egyháztagnak öntetett négy harangot. Az orgona alapot is egyes egyháztagok kisebb-nagyobb adományai vetették meg, amely tegnap elöttig 5019 frtra gyűlt — Amde hogy a templomhoz méltó orgonát építhessen az egyház, ahhoz legalább is nyolcz ezer

frt szükséges. A templomba járó hívek és a presbiterium közös óhaját tegnapelőtt egyszerre közölte a megvalósuláshoz, ugyanazon buzgó egyháztagnak áldozatkészsége, aki már több ízben adta kitünő jelét egyháza iránti áldozatkészségének s aki minden évben ötven szegény iskolás árvát lát el meleg téli ruhával. Kövesdi János az új templom lelkésze, Dicsőfi József kezébe egy ezer frtot tett le az orgona építése költségei fedezésére; ez által az orgona alap váratlanul hatezer frtra emelkedvén, most már haladék nélkül meglehet rendelni az orgonát; a hiányzó összeg fedezéséről ez után könnyebben gondoskodhatik a presbiterium. Ez a nemes tett nem szorul bővebb dicséretre.

x **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csuszál, a derék testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés sikerrel használható. Vidéki gyógyszerárakban és auyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. Az ár és raktár lapunk mai hirdetésében látható.

Vegyes hírek.

* **Irányi Dániel halála** általános részvételt keltett tegnapelőtt a szabadelvűpárt klubjában is. A párttagok kivétel nélkül a boldogult érdemeihez méltó végtisztesség megadásáról nyilatkoztak. S midőn Justh Gyula a függetlenségi párt alelnöke a szabadelvűpárt klubban a képviselőtársak részvétnyilvánítása érdekében a teendők megbeszélése végett megjelent, Szapáry Gyula gróf és Bánffy Dezső báró, a képviselőház elnöke a legnagyobb készséggel nyilatkoztak az iránt, hogy Irányi halála feletti érzését a képviselőház a szokottnál jóval nagyobb és díszesebb formában nyilvánítsa. Ez alapon a tegnapi ülésen, a midőn a Ház elnöke bejelentette Irányinak halálát, egyuttal ő maga indítványozta: 1. a Ház jegyzőkönyvi részvétét; 2. a képviselőház költségén legyen a ház nagy halottja eltemetve; 3. a képviselőház külön koszorút tegyen a koporsóra és 4. a temetésen testületileg vegyen részt. Az indítványok ellenvetés nélkül elfogadtattak.

Az elhunytak tegnap részletesen közölt életrajzi adataihoz pótlólag még a következőket említjük meg, mint jellegzetes apróságokat;

Irányi kizárólag képviselői napidijából élt s nemcsak hogy teljesen kijött ezzel a jövedelemmel, hanem még segélyben is részesített sokakat. Szegénysége és takarékosága közmondásos. Régebben sokat dohányzott, de az utóbbi időkben csak ebéd után szivott el egynehány hat krajczáros havanna szivart, este vagy napközben teljesen mellőzte a dohányzást. Igen szerette a női társaságot, miat a hogy a nőket egyáltalán nagyra becsülte, megnősülni azonban soha meg nem nősült. Azt szokta mondani: Mikor javakorbéli fiatal ember voltam, 1848—49-ben a haza védelmét előbb valónak tartottam a nősülésnél. Száműzetéseben, az emigráció alatt örülnöm kellett, ha magam megélhetek. Mikor visszatérhettem, már késő volt.

* **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Az Edinburgból induló expresszvonat, Tirsktől három mértföldnyire összeütközött egy szemközti jövő tehervonattal. Az óránkint hatvan mértföldnyi gyorsasággal roboló expresszvonat összeütközése borzasztó rombolást okozott. A vonat tüzet fogott és két vagon kivételével a többi kocsi részben, vagy egészen elégett. A romokból csak nagynehezen, hosszas munka után lehetett kihuzni a szerencsétlenül járt utasok holttesteit. Eddig tíz holttestet találtak és több sebesültet, de neveiket még nem tudni; valószínű azonban, hogy még többen lettek áldozatai a szerencsét-

lenségnek. Hogy ki az oka a szerencsétlenségnek, azt még nem tudni; egy utas, aki azon a vonaton utazott, azt állítja, hogy a vasuti őr, akinek jelt kellett volna adnia, elaludt.

* **Betűszedő leányok.** Amint a londoni „Lady's Pictorial“ írja a londoni betűszedők egyesülete fölvette tagjai közé a legelső nőt. Voltak ugyan már előbb betűszedőnők de, az említett tekintélyes egyesület nem fogadta be őket tagokul, és így elestek az ipar tekintetében némileg hivatalos jellegű pártfogástól. Különben a betűszedés terén Angliában nem rossz dolguk van a nőknek. Szabály szerint csak olyan fizetéssel lehet nőket alkalmazni, aminőt a férfiak kaptak, kevesebbet nem. Nem akarták, hogy a nők felvétele által a munka béréte esetleg leszállítsák, ha az volt a cél, hogy a nőknek egygyel több alkalmas foglalkozást nyujtsanak. A betűszedés pedig felette megfelelő, mivel — amint Mr. Gladstone is kiemelte — a leányok már éppen finom tapintásuknál fogva is kitünően alkalmazhatók nyomdai teendőkre. Tehát most már ez a kenyérkereseti forrás is megnyílik a nőknek. Lady Goldsmid és nemes gondolkodású férje, az elhunyt Sir Francis Goldsmid, lelkes pártolói voltak a mozgalomnak, és Goldsmid asszony most egyik igazgatója a nők Westminsterben, Great College steet-en levő nyomdai testületének, a mely nyomda méltán megérdemli a támogatást, melyben az érdekeltek részesítik. Ezelőtt a leányok csak elkülönítve dolgoztak a férfiaktól. — Most már azonban együtt dolgoznak velük Angliában és Skóciában is ép úgy, mint Amerikában. Az amerikai nyomdászok már régebbi idő óta a legnagyobb dicsérettel szólnak a leány-szedőkről. Epen magának az üzletnek érdekében kezdték az elkülönített munkát egymásután mellőzni és nem győzik eléggé dicsérni és méltatni nemcsak a nők ügyes ujjait, hanem az erkölcsi hatást is, melyet a nők jelenléte egyáltalán gyakorol a munkásokra. Érdekes itt fölemlitenünk, hogy nálunk is történt már egy kísérlet a nők munkakörének ily irányu kiszélesítésére. Ugyanis a 70-es években Rudnyánszky A. egy nyomdát állított fel, ahol minden munkára tisztán nők voltak alkalmazva. Ez a kísérlet balul ütött ki a vállalat rövid idő múlva megszűnt.

* **Érzékeny zeneszerző.** A művészek nem csak nálunk érzékenyek, hanem Franciaországban is. a Hervét „Figaro“ megcsiklandozta egy kritikában, mire a híres zeneszerző egy czáfoló cikket akart ugyanabban a lapban közzétenni, de persze nem tették közzé. A művész erre a következő levelet írta a Figaró főszerkesztőjének Páris, okt. 26.

Uram!

Mély sajnálattal értesitem, hogy a mai napon elutazván, a Figaró előfizetői közül kilépek. Fonquier Henry urnak kegyetlen cikke után és mert a lap méltányos helyreigazításomat nem közölte, azt hiszem okom van arra, hogy ne lépjem át többé azt a küszöböt, amelyet nálamnál különben ember eddig nem taposott. Fogadja legmélyebb bánatom kifejezését. Hervé.

A Figaro a levélhez a következő megjegyzést fűzi: Hervé zeneszerző, aki sok vidám dolgot irt, sohasem irt ennél a levélnél mulatságosabbat.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nyomtató-utca egyike a legnagyobb forgalmu átjáró utcáknak, ez és a mi ezután következik, hogy mégis mennyire el van hanyagolva a mérnöki hivatal által, annyiszor el volt már mondva minden helyi lapban, hogy az olvasó közönség már szinte könyv nélkül is tudja. Csak a mérnöki hivatal nem látszik tudomást sem szerezni arról a rengeteg sárról, melyet ezen az utcán minden kocsi kerekei fölívágnak és széllyel csapnak nemcsak a járó-kelőkre, de a falakra, sőt ablakokra is. Talán elérkezett volna már az ideje a sárvíz lecsapolása eszközlése végett a csatorna kiépítésének, vagy aludjanak

tovább — a mérnöki hivatallal együtt.
Debreczen, 1892. november 3.

Több nyomtató-utczai lakos.

Közgazdaság.

Az új pénz. A konverzióról s a koronaérték behozatalára szükséges arany beszerzéséről intézkedő 1892. XXI. tcz. 9 §-a értelmében a beszerzendő aranykészletek kiveretésének és felhasználásának ellenőrzésére hat tagból álló országos bizottság küldendő ki. E bizottság csak akkor lesz megválasztandó, ha az új kölcsön útján ezen aranykészletek be lesznek szerezve. A mostani új aranypénzek a pénztári készletek heverő aranyból vannak kiverve s ennél fogva — természetesen csak aranyra való kiserelés ellenében — minden nehézség nélkül forgalomba voltak hozhatók. Az új pénzegységet képező ezüstérmék kiverését már e hó közepén megkezdik. Hogy elegendő anyagot nyerjenek a veretésre, szükséges lesz mielőbb törvényes intézkedésekre legelőbb az ezüst kétforintosok s az ezüst negyedforintosok, esetleg bizonyos számú ezüst forintosok beváltása iránt is. Negyedforintos mindössze körülbelül 25—27 millió lehet forgalomban, ebből az osztrák-magyar bank birtokában, melynek igazgatósága a hozzá befolyó negyedforintosokat nem adja többé ki, mintegy tizenhárom millió van. Az osztrák és magyar állampénztárakban, a melyekből a negyedforintosok, szintén nem kerülnek többé forgalomba, valamivel több mint három millió forint értékű van e pénznemből, melynek bevonása annál is inkább kívánatos, mert az époly nagy mint az új koronások s ennek következtében visszaélésekre vezethetne. Együttal valószínűleg a forgalomban lévő egy forintos államjegyek bevonása iránt is történik törvényhozási intézkedés s biztosra vehető, hogy az osztrák-magyar bank jövő alakulása és szervezete iránt érdemleges tárgyalások csak az e bevonások iránt kozandó törvények létrejövetele után fognak megkezdetni.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

1892. évi november hó 2. Hízott sertés árak :
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 41—42 kr. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 44—45 kr. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban 44½—45 kr. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrmíg terjedő sulyban) 45—46 kr. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41—42 kr. — Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) 43—43½ kr. Könnyű (páronkint 220 klgr. terjedő sulyban) 44½—45. kr. Szérbia Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban 42½—44 kr. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 42½—43½ kr. Könnyű (páronkint 220 klgrmíg terjedő sulyban) 42—43 kr. Sertéslétszám: 1892. okt. hó 30-ik napján volt készletben 122.587 drb. 1892. okt. 31. és nov. hó 1-ső napján felhajtott 4173 darab. 1892. okt. 31. és nov. 1-ső napján elszállított 4317 db. 1892. november 2-ik napjára maradt készletben: 122.443 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Lanyha.

A budapesti gabonatözsde nov. 2-án:

Eladott: Buza: Tiszavidéki 100 78.3mm k. 7.95 frt. 200 mm. 78.3 k. 7.85 frt., 100 mm. 78.3 k. és 100 mm. 77.5 k. 7.77½ frt., 100 mm. 77.5 k. 7.75 frt., 100 mm. 77 k. 7.70 forint, mind három hónapra. Pestmegyei 100 mm. 78.5 k. és 100 mm. 78 k. 7.70 frt. 200 mm. 79 k. 7.85 frt. 200 mm. 78.5 k. 7.85 frt., 100 mm. 78 k. 7.80 frt. 100 mm 78 k. 7.75 frt., 100 mm. 78 k. 7.65 frt., 100 mm. 75.2 k. 7.55 frt., 100 mm. 75.6 k. 7.60 frt. mind három hónapra.

Zab 100 mm. 5.85 frt. 100 mm. 5.60 frt., 200 mm. 5.50 frt.; mind készpénzfizetés mellett.

Határidő üzlet: mérsékelt forgalommal nyílt meg s alacsonyabb amerikai gabonaárak miatt bágyadt irányt követett.

Azok, a kik sirnak.

Irt: Gáspár Imre.

A gyermek sir. Az anya ott áll bölcsője felett s aggódva kutatja a bánat okát. Mi fakaszthat ennyi könyeket az élet előcsarnokában. Miért hullat a gyermek gyöngyöket abba a nagy folyóba, melyet keservnek neveznek, s a melyekben együtt hömpölyög alá egy köny-miriád? Lelke mélységes bánatában könyeket hullat öreg és ifju, csecsemő és agg, dus és szegény, király és rabszolga. Hiszen a gyermek fájdalma, ha nem testi fájdalom, akkor csak sejtelem... Apró füstgomoly abból a végtelen sötétségből, mely életünkre sűrűen borul. Gyermekbánat. Gyermekkönyek; dajka dala elaltatja, anyja csókja megenyhíti, rövid álom meggyógyítja...

Nő a gyermek s jól olvastam én azt, hogy első gondja, első valódi fájdalma a kötelességgel: az iskolával kezdődik. Ekkor az érzékeny gyermeki szívet már súlyos, a késő korban sem kiheverhető, örökké vérző bánatok sebezhetik. Könyével sózza meg az inség, vagy a kegyelem száraz kenyerét; csalódhatik az első barátság kristálytisza érzelmében; keserű könyekkel fizetheti meg társainak bánatáit, kik mivel a gyermekkor — a költő szavaival élve — kegyelem nélkül való, megostorozzák kopott ruháért, testi fogyatkozásaiért, hibás atyja, anyjéért, mások büneiért, saját szerencsétlenségeért. A gyermekkor nem ismer irgalmat, mert nem ismer fájdalmat, a melyet másoknak okozni képes. De az a fájdalom, a mely a gyermeket magát éri, sokszor megközelíti a martírok szenvedéseit. Az árvaság bubánata csakis a gyermeké; a mellőztetés, a kizáratás, a sértett becsérzet keserősége nem csupán a megletteké, hanem oda ülhet a viruló gyermek mellé, az iskola alacsony padjaira s letépi azokat a piros rózsákat, melyeket az élet az ifjuság kertjébe ültetett. Jaj annak, a ki a gyermeket megszorítja! Jaj annak, ki szomorú gyermek volt! Ebből a szomorúságból mindörökké ott marad egy redő az arcon; a gyermek kétségbeesésének könyeiből néhány csöpp ott lesz bármely örömének kelyhében s a ki gyermekkorában gyűlölt vagy gyűlöltetett, annak szeretete sötét, gyöttrő, gyötrelmes leend.

Nincs a megbántott, az elgyötört gyermek sirásánál szomorubb, csak az aggastyán hörgő zokogása! Ah! hogy siratta Lear király Regan és Goneril halátlanságát! Csak ugy min minden apa és anya, ki szeretetének arany, véreseért zord gyűlöletet aratott a gyermektől: kit szíve alatt hordott, ki oltalmazó keze alatt növekedett fel. A Niókok még remélhetnek vigaszt, az Antigones virágkoszorúja még lehelhet balzsamot. Szeretteink sirja beszél, emlékülk ve lünk lakozik, szellemük el-ellátogat hozzánk, de az elvetemült gyermek halátlansága orgyilkoló halál, a melynek emléke dögvész, feltámadása utálat és kárhozat.

Sok, sokféle a köny. A régiek értékes edényekbe gyűjték össze a könyet. Méltó tiszteletra a gyász könye, a részvété s a szájalomé, mely a szegényke Perinek megszerzé az égi hatalmak bocsánatát. Moore Tamás gyönyörű apothozist irt „Lalla Rookh“-ban a könynek, e becses és nemes nedvnek. Az öröm könye ritkább, mint a bánaté, s ha örvendetes alkalmakkor könyeket hullatunk, talán ama mulandóság, talán ama állhatatlanság örök törvényének áldozunk beismeréssel, amely az emberi jó sors felett Damokles kardjaként mindenkor ott lebeg.

Hiszen a viszontlátást válás előzte meg az üdvözlést bucsu követi, hogyne siratnók meg hát azt, ami lelkünknek ép oly édes, éppen oly szent, mint a mily bizonyosan, s a mily villámsebesen elrepül! „Nincs nagyobb fájdalom, mint a balsors napjaiban em ékezni vissza az elmúlt boldog időkre“ — mondá a nagy költő, — ám boldog pillanatainkban eszünkbe jut a diadalmat megelőző küzdelem is; eszünkbe jutnak távol, vagy sirban fekvő kedveseink, kik örömnapunkban részt nem vehetnek, s akkor édesen fáj a köny, melyet boldogságunkban szentelünk a boldogtalanságnak! A köny meg-

engesztelt hangunkban bocsánatra indit; megolvasszja a néma, a dermesztő szenvedés jégfalait.

Tóth Ede méltán nevezi a jóság forrásának, mert amely bűnös sirni kezd, a fölött a bíró méltán gyakorolhat irgalmat: a hol még köny is van, ott a bűnben ép ugy várható járulás, mint a bánatban vigasztalás, ki-ki eleget sirt az életben — ne soroljuk fel Thányszor és 2rt sirunk; Isten kedveli azt, kit sohssem fkasztott könyekre irigység, düh és tehetetlent gyűlölet.

A kis okból való könyhullatás együgyű vagy neveléses, de sirnak az emberek tettett, hamis könyeket is, mint a hogy meghamisítják a nemes érzet, a tűzlángu italt és mindent, a mi az életben szép, értékes és tiszteletreméltó.

Báró Eötvös József kissé tulzott, a midőn „B u c s u“-jában így szólitá meg az ős Dunát:

Hazámnak könye vagy, te nagy folyó!
Márius Karthagó romjai felett zokogott,
Jeremiás könyel áztatta meg Jeruzsálem elhamvadott dicsőségét. A nép megénekli azokat a nagyjait, akikről jó tudja, hogy könyeznek balsorsuk fölött, mert sirnak a hősök, a bölcsék és a nagyok is; sir mindenki, csak szeretteink szeméről törülnek le ah! oly örömet azt a fényes csöppet, a mely érettünk, a mely miattunk fakadt! Így éneklí szép versében Vitkovics Mihály:

Könyet óh feleség, zordon síromra ne csorgassa,
Éltem örömben, veled, sirjak-e holtom után?

Székács József oly szépen mondja egyik epigrammájában: Könnyül a könnyel a szív.
Eötvös lelke könyörög hozzánk így:

Dalt érdemelt, mert költő,
Könnyet — mert szeretett!

A könny néha jutalom. Valóban képzelhető-e ridegebb halál, mint meghalni siratlan és édesebbet, mint sirban nyugodni virágok alatt, a melyeknek szeretteink könye a harmata?

Örömben, bánatban van egyenlőség. Örömben bujában könnyet ejt a szegény, könnyezik a fejedelem, ha egymás bujában, bánatában részt vesznek, sohasem nélkülözik egymás részvételét. Királyunk könnyezett Szeged pusztulásán, királynők a haza bölcsének ravatala fölött. A nemzet együtt zokogott, a midőn mindkettőjük szívet a sors mérhetetlen gyászszal sujtá. Könnyet, csak könnyel fizethetünk meg.

Senki sem oly csekély, hogy a bánat rá ne találjon, hogy az öröm el ne érhesse; senki sem oly nagy, hogy a bánatot kikerülhesse, hogy örömeiről, a sors változásainak ajándékáról lemondhasson. A könny — mindnyájunké

Debreczeni Városi színház.

Ma Pénteken 1892. November hó 4-én:

A színház zárva.

Holnap Szombaton November hó 5-én
bérlet folyamban:

A HOL UNATKOZNAK.

Francia vigjáték.

Színházi műsor.

Vasárnap: Ingyenélők.

Dr. Fráter Imre

= gyermekorvos =

lakik. Nagyváradi-utca 2122.

Rendel a napnak bármely órájában.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál
melegen ajánljuk tisztelt olvasóink
figyelmébe

**Egger dijjutalmazott,
biztos hatású**

mell-pasztilláit.

Kaphatók **25, 50** kros és **1** frtos
eredeti dobozokban a monarchia
valamennyi gyógyszer-tárában,
valamint az

EGGER A. FIA

gyógyszerkülönlegességi gyárában
Bécs-Nussdorf.

Jutányos, szabott áron

kaphatók

Szabó Lajos fiai

üzleténél:

Divatos női ruhaszövetek,
francia flanelek, Kasán, Moldon,

legujabb ruhadiszek,

fekete divatkeelmék,

szines és fekete selymek,

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők,

Gyermek ruhácskák és felöltők,

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok és nadrágok

téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk:

Brassói és Gácsi posztókban
takarók és lópokrócokban.

A telefon hálózatba való

belépés megkönnyítése végett

rövid időre is

lehet előfizetni.

Bővebb felvilágosítás nyernető

A TELEFON

KÖZPONTI IRODÁBAN

Czepléd-utcán 31. szám alatt.

Öreg és fiatal uraknak leg-
jobb pótlék a copaiva kupok,
Sautalgyöngyök és minden más
gyógyszerek főörzszorvos dr. Müller

befecskendései és pillulái

orvosi előírás szerint készítve és orvo-
sok által mint legjobb sikerű és kipróbált
szerek ajánlva minden (katarrhus, kifolyás)
gonorrhoe, kitűnő és gyors eredménnyel.
Idült bajoknál és annak következményeinél is. Hatás gyakran
már néhány nap alatt. Ara I. sz. ujon
keletkezett bajokhoz 1 frt. 60 kr. Pon-
tos orvosi utasítás-al a II. sz. ára idült
bajokhoz 2 frt 25 kr. postán 25 krral
több csomagolásért. Egyedüli főraktár és
készítési raktár: St. Georgs-Apotheke,
Wien, V. Wimmergasse Nr. 33, hova
a levélbeli megrendelések is intézendők.

Péter Pál

a „Csokonai-hoz“ czimzett

vendéglőjében

holnap szombaton november 5-én

hurka-estély

tartatik.

Hirdetés.

A debreczeni vásártéri közuti vasut részvénytársaság
folyó évi november 20-ik napján,

d. e. 10 órakor,

a városháza nagytermében

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart,

melyre a részvényesek ez uton meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági indítvány a debreczeni helyi vasut részvény-
társasággal egyesülés iránt, — ehez képest.

2. Zárszámadás a f. 1892. évi október 31-ig terjedő időről a
felügyelő bizottság és igazgatóságnak jelentésével s ezek részére a fel-
mentvény megadása.

3. A társaság beolvasztásából folyó minden intézkedés iránti
indítványa az igazgatóságnak.

Üzleti mérleg és jelentés a folyó hó 12-ik napjától kezdve
Szabó Zsigmond kereskedő urnál lesz megtekinthető.

Kelt Debreczenben, 1892. nov. 3.

Az igazgatóság.

**A debreczeni
agyag- és porcellán kályhagyár**

a hazai kályhák között eddig legjobb fűtőképessé-
gű és igen tetszetős külsejű

os erépkályhái

kaphatók gyári áron, díjmentesen a házhozszállitva és felállitva

Lichtenstein József

vaskereskedőnél

DEBRECZENBEN, Piac- és Czepléd-utca sarkán, a Debr. első tararé-
pénztár épületében, aki árlappal is kívánatra ingyen szolgál.

Ugyanott dúsan felszerelt raktárában kaphatók gyári áron a leg-
kitűnőbb minőségű vaskályhák fa és szén fűtésre, mindennemű gazdasági,
épület s. t. b. felszerelések, különösen nagy raktár gyári áron takaré-
konyhákban és tűz helyekben. konyhafelszerelésekben és főzőedény kben.

Legjobb minőségben, legolesőbb árban beszerezhetők, a napi szükséglet ezilkei mint:

szappanok, illatszerek,
haj, ruha, fog és köröm kefék,
aczel zsebkések,
ollók, pénz- és szivar farczak,
ugyszintén

a téli idényre
plüsch takarók, ló pokrócok,
Férfi keztyük,
bádóg és vessző fatartók,
széntartók és kályha ellenzők.

Szent-Királyi-Tivadar

műipar áruk raktárában.

"Nincs többé fejtájás"

D. Götz
MIGRAINE-PORA

huszonöt év óta egyoldalú, ideges rheumaszerű, sőt gyomorból származó fejtájás ellen a legjobb sikerrel használtatott, mit több ezerre menő köszönet-nyilvánítás bizonyít.

Utolsó időben a
MADRIDI UDVAR

és **Baross Gáborné** ő ezellenti-ája feltűnő eredménnyel használta 1 doboz ára használati utasítással 2 frt, 1 kis próba-doboz használati utasítással 1 frt.

Eredetiben kapható Fáykiss József „nagy-Kristóf”-hoz címzett gyógyszer-tárában Budapestben továbbá Török Józsefnél, király u. 12. Debreczenben Dr. Rotschnek Emil — Tamássy Béla Balázs Ödön és Tóth Béla gyógyszerész uraknál is kapható.

(2.)
Postai megrendelések azonnal eszközöltetnek,

Tavaszi
gyógyítás

Nyári gyó
gyítás.

Őszi gyó
gyítás.

Téli gyó
gyítás.

Legjobb
bedörzsölő
szer

köszvény

c s u z

és minden

meghűlési
betegségek
ellen.

Raktár: DEBRECZENBEN, Tóth Béla Muraközy Károly gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A sokszorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés székrekedésnél májbajok vértolulása, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táráiban **MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.**

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A. urhoz Bécsben.**

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll téle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnutschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden üvegen MOLL A. védjegyét tüntető fel és „A. MOLL” feliratu ónozáttal van zárva

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer közzvé, csusz és a meghűlés egyéb következményeinek legismerteseb népszerű. Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár **FŐ-SZÉTKÜLDÉS**

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,
BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta pósta utánvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék **határozottan** MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A. gyógyszerész** u hoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszéren működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

HORNOF, lelkész Micholup-ban.

SZŐNYEGEK,

függönyök,

ágy- és asztal-terítők

butorszövetek, viaszkos vásznak

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

cégnél.

A Pallas Nagy Lexikona

AZ ÖSSZES ISMERETEK ENCIKLOPÉDIÁJA

megjelenik mintegy 13000 kéthasábos oldalszöveggel, több mint 2000 szövegillusztrációval, 240 falmetszetű képmelléklettel, 64 színnyomatú (chromo-) képpel és 170 tárlképpel, összesen 16 kötetben, kötetenként 45-50 iv terjedelemben, vagy 240 három-négy íves betenként megjelenő **füzetben**. Ára kötetenként díszes félbörkötésben 6 frt = 12 korona; füzetenként 30 kr. = 60 fillér.

A **NAGY LEXIKON** versenyez a legjobb francia, angol, német, olasz, amerikai lexikonokkal a világ eseményeinek szellemi és anyagi adóinak feldolgozásában; a magyar föld, magyar nép, magyar állam, magyar történelem, magyar közgazdaság, magyar ipar és kereskedelem, magyar tudomány, művészet, irodalom és egyház ismertetésében pedig páratlanul áll irodalmunkban, úgy, hogy nemesak a gyakorlati emberek, de a szakkörökre nézve is nélkülözhetlen forrásmunka.

A **NAGY LEXIKONNA** megrendeléseket elfogad, valamint részletes előrajzot és mutatónyfüzetet készséggel küld:

László Albert könyvkereskedése
Debreczenben

a hol a munka havonkénti 1 frt 50 kros
részletfizetésre
is megszerezhető.